

Aanvrager:	Stichting Pakhuis de Zwijger
Titel:	Designing Cities for All of Us
Gevraagd bedrag:	€ 349.560

POSITIEF

Inleiding en samenvatting

Pakhuis de Zwijger is sinds 2006 een publieke ontmoetingsplaats waar kunstenaars en ontwerpers samenkomen met wetenschappers, beleidsmakers, praktijkdeskundigen en 'gewone burgers' in al hun diversiteit. Als platform voor creatie en innovatie richt het instituut zich met haar programmering op de stad, in het bijzonder 'steden in transitie', die de omvangrijke en complexe 'urban challenges' verbinden met de ontwerpende en verhalende kracht van de creatieve industrie.

Het activiteitenprogramma Designing Cities For All of Us heeft als centrale vraagstelling: Hoe kunnen ontwerpers, binnen de context van de superdiverse stad, bijdragen aan het creëren van inclusieve steden van, voor en door iedereen? Pakhuis de Zwijger (PdZ) laat zich hierbij leiden door de volgende ontwerpcriteria voor steden: deze moeten respectvol, veilig, functioneel, begrijpelijk, duurzaam, betaalbaar, toegankelijk, aantrekkelijk en gezond zijn voor iedereen. Het platform wil op deze wijze bijdragen aan een toekomst waarin deze criteria als vanzelfsprekend beschouwen en we waarden zoals gelijkheid, inclusie en rechtvaardigheid vooropstellen.

In het programma onderzoekt en bevraagt het platform samen met design experts en community leaders hoe de stad (her)ontwerpen kan worden tot een inclusieve plek. Hierbij is het doel ervoor te zorgen dat "iedereen - ook toekomstige generaties - ongeacht capaciteiten, etniciteit, gender(identiteit), leeftijd en culturele achtergrond, met gelijke kansen kan deelnemen aan sociale, economische, culturele en vrijetijdsactiviteiten." PdZ richt zich daarbij niet enkel op de traditionele middelen zoals stadplanning en stedenbouw maar belicht in haar programma het vormgeven van producten, diensten, services, plekken en systemen. Het activiteitenprogramma beoogt verdieping aan te brengen in zowel het professionele als burgerlijke discours over inclusieve ontwikkeling.

Het programma bevat een breed scala aan activiteiten zoals LIVECAST-uitzendingen vanuit Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, podcasts, expert tafels, community meetings, research calls, symposia, presentaties, en publicaties. Door middel van een fellowship programma betreft PdZ elk kwartaal een andere ontwerper bij het programma. Deze lokale en internationale ontwerpers krijgen een vrije rol en jagen de discussie aan over (maatschappelijke) ontwerp-vraagstukken door middel van bijvoorbeeld presentatie en dialoog, design interventies in de openbare ruimte, en het schrijven van essays en columns.

Financiële analyse

Pakhuis de Zwijger vraagt een bedrag aan van € 349.560 voor een tweejarig activiteitenprogramma in de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma. In de periode 2017-2020 wordt de organisatie ondersteund vanuit de Deelregeling Meerjarige programma's van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Pakhuis De Zwijger heeft een kwetsbare financiële positie. Het vermogen om op korte en lange termijn aan verplichtingen te voldoen, alsook het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zitten onder de grens van wat voldoende wordt beschouwd. Wat betreft de honorering volgt Stichting Pakhuis de Zwijger via een continue benchmark (theater CAO/cultureel-maatschappelijk veld) de hoogte van de betalingen van medewerkers en freelancers. De Fair Practice Code wordt onderschreven. Stichting Pakhuis de Zwijger heeft zelf geen personeel in dienst.

Overwegingen van de commissie

De adviescommissie is positief over de uitgangspunten en opzet van het voorgestelde activiteitenprogramma. De commissie onderschrijft een aantal van de constatering van de aanvrager die de urgentie en relevantie van de centrale vraagstelling onderbouwen. Door de huidige COVID-crisis zijn tegenstellingen in de maatschappij duidelijker geworden, exclusion-by-design is een onderbelicht probleem en mensen die de gevolgen van ontwerpbeslissingen ondervinden hebben vaak het minste inspraak als deze worden genomen.

Pakhuis de Zwijger stelt in de aanvraag dat er veel over deze thematieken wordt geschreven en gepraat maar dat er nog weinig resultaten zijn waarin daadwerkelijk inclusief wordt gewerkt aan de stad. Hoewel de commissie positief is over het programma is, constateert ze dat de enigszins discursieve aanpak ertoe kan leiden dat het platform in dezelfde valkuil terecht komt waarvoor ze waakt. De commissie mist op dit punt een doorvertaling van de omschreven methodiek naar artistieke en reële uitingen. Ze ziet het effect van het programma nu dan ook vooral op het gebied van kennisontwikkeling en kennisdeling.

De commissie is positief over de expertise en profielen van de genoemde fellows, maar kan op basis van de aanvraag niet opmaken of ze hun deelname reeds hebben toegezegd. De kwaliteit van de programmering hangt voor een deel samen met hun deelname. De commissie merkt op dat bij een eventuele afzegging er wel gezocht zou moeten worden naar een fellow met een gelijkwaardig profiel. De commissie is eveneens positief over de verschillende soorten activiteiten die in de aanvraag beschreven zijn. Deze aanpak geeft het vertrouwen dat er een divers publiek wordt aangesproken van zowel professionals, buurtbewoners als internationale experts. De cofinanciering noemt de commissie degelijk en tevens spreekt ze haar vertrouwen uit dat PdZ de organisatorisch capaciteit heeft om dit programma uit te voeren.

De adviescommissie is positief over voornamelijk de maatschappelijke waarde van het voorgestelde activiteitenprogramma. Tevens zijn de gekozen thematieken van het programma relevant voor het vakgebied vormgeving, architectuur en daarbuiten. De commissie heeft vertrouwen dat het voorgestelde programma een bijzonder divers (inter)nationaal publiek bereikt.

Advies van de commissie aan het bestuur

Alles overziend is de adviescommissie ervan overtuigd dat het voorgestelde activiteitenprogramma op nationaal niveau een betekenisvolle bijdrage gaat leveren aan de Nederlandse creatieve industrie. Ze adviseert het bestuur daarom de aanvraag te honoreren voor het aangevraagde bedrag van € 349.560.